Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τρίτο τμήμα)

της 21ης Δεκεμβρίου 2021*

«Αίτηση αναιρέσεως – Οικονομική και Νομισματική Ένωση – Τραπεζική ένωση – Ανάκαμψη και εξυγίανση πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων επενδύσεων – Ενιαίος μηχανισμός εξυγίανσης των πιστωτικών ιδρυμάτων και ορισμένων επιχειρήσεων επενδύσεων (ΕΜΕ) – Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης (ΕΣΕ) – Διαδικασία εξυγίανσης εφαρμοστέα σε περίπτωση που οντότητα βρίσκεται σε σημείο πτώχευσης ή πιθανής πτώχευσης – Πρόβλεψη καθεστώτος εξυγίανσης για την Banco Popular Español SA – Εργαλείο πώλησης δραστηριοτήτων – Απομείωση και μετατροπή κεφαλαιακών μέσων – Κανονισμός (ΕΕ) 806/2014 – Άρθρο 20 – Έννοια της "οριστικής αποτίμησης" – Συνέπειες – Άρνηση διενέργειας ή μη διενέργεια εκ των υστέρων οριστικής αποτίμησης – Ένδικα βοηθήματα – Προσφυγή ακυρώσεως»

Στην υπόθεση C-874/19 P,

με αντικείμενο αίτηση αναιρέσεως δυνάμει του άρθρου 56 του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που ασκήθηκε στις 28 Νοεμβρίου 2019,

Aeris Invest Sàrl, με έδρα το Λουξεμβούργο (Λουξεμβούργο), εκπροσωπούμενη αρχικώς από τον R. Vallina Hoset και την A. Sellés Marco, abogados, στη συνέχεια από τον Vallina Hoset και τις E. Galán Burgos και M. Varela Suárez, abogados,

αναιρεσείουσα,

όπου ο έτερος διάδικος είναι το:

Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης (ΕΣΕ), εκπροσωπούμενο από τις J. King και L. Pogarcic Mataija, καθώς και από τον E. Muratori, επικουρούμενους από τους F. Louis και G. Barthet, avocats, καθώς και από τους H.-G. Kamann και L. Hesse, Rechtsanwälte,

καθού πρωτοδίκως,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τρίτο τμήμα),

συγκείμενο από τους A. Prechal, πρόεδρο του δευτέρου τμήματος, προεδρεύουσα του τρίτου τμήματος, J. Passer, F. Biltgen, L. S. Rossi και N. Wahl (εισηγητή), δικαστές,

γενική εισαγγελέας: J. Kokott

γραμματέας: M. Krausenböck, διοικητική υπάλληλος,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 15ης Απριλίου 2021,

αφού άκουσε τη γενική εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις της κατά τη συνεδρίαση της 8ης Ιουλίου 2021,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με την αίτηση αναιρέσεως, η Aeris Invest Sàrl ζητεί την αναίρεση της διάταξης του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 10ης Οκτωβρίου 2019, Aeris Invest κατά ΕΣΕ (Τ-599/18, μη δημοσιευθείσα, στο εξής: αναιρεσιβαλλόμενη διάταξη, EU:T:2019:740), με την οποία το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε ως απαράδεκτη την προσφυγή της με αίτημα την ακύρωση της φερόμενης άρνησης εκ μέρους του Ενιαίου Συμβουλίου Εξυγίανσης (ΕΣΕ) να διενεργήσει εκ των υστέρων οριστική αποτίμηση της Banco Popular Español SA (στο εξής: Banco Popular), για την οποία είχε ενημερωθεί με έγγραφο της 14ης Σεπτεμβρίου 2018.

Το νομικό πλαίσιο

2 Η αιτιολογική σκέψη 64 του κανονισμού (ΕΕ) 806/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Ιουλίου 2014, περί θεσπίσεως ενιαίων κανόνων και διαδικασίας για την εξυγίανση πιστωτικών ιδρυμάτων και ορισμένων επιχειρήσεων επενδύσεων στο πλαίσιο ενός Ενιαίου Μηχανισμού Εξυγίανσης και ενός Ενιαίου Ταμείου Εξυγίανσης και τροποποιήσεως του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1093/2010 (ΕΕ 2014, L 225, σ. 1), έχει ως εξής:

«Είναι σημαντικό να αναγνωρίζονται οι ζημίες κατά την πτώχευση της οντότητας. Η αποτίμηση των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων των προβληματικών οντοτήτων θα πρέπει να βασίζεται σε αντικειμενικές, συνετές και εύλογες παραδοχές κατά τη στιγμή που εφαρμόζονται τα εργαλεία εξυγίανσης. Η αξία των υποχρεώσεων στο πλαίσιο της αποτίμησης δεν πρέπει ωστόσο να επηρεάζεται από τη χρηματοοικονομική κατάσταση της οντότητας. Θα πρέπει να είναι δυνατόν, για λόγους επείγοντος χαρακτήρα, να προβαίνει το Συμβούλιο Εξυγίανσης σε ταχεία αποτίμηση των περιουσιακών στοιχείων ή των υποχρεώσεων μιας οντότητας που βρίσκεται σε σημείο πτώχευσης. Η αποτίμηση αυτή θα πρέπει να είναι προσωρινή και να ισχύει μέχρις να γίνει ανεξάρτητη αποτίμηση.»

3 Ο κανονισμός 806/2014 περιλαμβάνει το άρθρο 20, το οποίο φέρει τον τίτλο «Αποτίμηση για τους σκοπούς της εξυγίανσης», κατά το οποίο:

«1. Προτού αποφασίσει να αναλάβει δράση εξυγίανσης ή να ασκήσει την εξουσία απομείωσης ή μετατροπής σχετικών κεφαλαιακών μέσων, το Συμβούλιο Εξυγίανσης διασφαλίζει τη διενέργεια δίκαιης, συνετής και ρεαλιστικής αποτίμησης των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων οντότητας του άρθρου 2 από πρόσωπο ανεξάρτητο από κάθε δημόσια αρχή, συμπεριλαμβανομένου του Συμβουλίου Εξυγίανσης και της εθνικής αρχής εξυγίανσης, και από την ενδιαφερόμενη οντότητα.

2. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 15, εφόσον πληρούνται όλες οι απαιτήσεις των παραγράφων 1 και 4 έως 9, η αποτίμηση θεωρείται οριστική.

3. Εάν δεν είναι εφικτή η ανεξάρτητη αποτίμηση σύμφωνα με την παράγραφο 1, το Συμβούλιο Εξυγίανσης δύναται να διενεργήσει προσωρινή αποτίμηση των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων της οντότητας του άρθρου 2 σύμφωνα με την παράγραφο 10 του παρόντος άρθρου.

4. Στόχος της αποτίμησης είναι η εκτίμηση της αξίας των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων της οντότητας του άρθρου 2 η οποία πληροί τις προϋποθέσεις εξυγίανσης των άρθρων 16 και 18.

5. Οι σκοποί της αποτίμησης είναι:

α) να διαπιστωθεί τεκμηριωμένα εάν πληρούνται ή όχι οι προϋποθέσεις εξυγίανσης ή οι προϋποθέσεις απομείωσης ή μετατροπής κεφαλαιακών μέσων·

β) εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις για την εξυγίανση, να ληφθεί τεκμηριωμένη απόφαση ως προς την ενδεδειγμένη δράση εξυγίανσης που πρέπει να αναληφθεί σχετικά με την οντότητα του άρθρου 2·

γ) όταν ασκείται η εξουσία απομείωσης ή μετατροπής σχετικών κεφαλαιακών μέσων, να ληφθεί τεκμηριωμένη απόφαση σχετικά με την έκταση της ακύρωσης ή της αραίωσης των μέσων ιδιοκτησίας, καθώς και σχετικά με την έκταση της απομείωσης ή της μετατροπής των σχετικών κεφαλαιακών μέσων·

[…]

ζ) σε κάθε περίπτωση, να διασφαλίζεται ότι τυχόν ζημίες επί των περιουσιακών στοιχείων οντότητας του άρθρου 2 αναγνωρίζονται πλήρως κατά τον χρόνο της εφαρμογής των εργαλείων εξυγίανσης ή της άσκησης της εξουσίας απομείωσης ή μετατροπής σχετικών κεφαλαιακών μέσων.

6. Με την επιφύλαξη του πλαισίου της [Ευρωπαϊκής] Ένωσης σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις, κατά περίπτωση, η αποτίμηση βασίζεται σε συνετές παραδοχές, μεταξύ άλλων ως προς τα ποσοστά αθέτησης υποχρεώσεων και τη σοβαρότητα των ζημιών. Η αποτίμηση δεν θεωρεί δεδομένη την ενδεχόμενη μελλοντική χορήγηση έκτακτης δημόσιας χρηματοπιστωτικής στήριξης, επείγουσας στήριξης της ρευστότητας από κεντρική τράπεζα ή οιασδήποτε στήριξης της ρευστότητας από κεντρική τράπεζα που παρέχεται υπό ασυνήθεις όρους εξασφάλισης, διάρκειας και επιτοκίου προς την οντότητα του άρθρου 2, από τη στιγμή κατά την οποία αναλαμβάνεται δράση εξυγίανσης ή ασκείται εξουσία απομείωσης ή μετατροπής σχετικών κεφαλαιακών μέσων. […]

[…]

7. Η αποτίμηση συμπληρώνεται με τις ακόλουθες πληροφορίες, όπως εμφανίζονται στα λογιστικά βιβλία και αρχεία της οντότητας του άρθρου 2:

α) επικαιροποιημένο ισολογισμό και έκθεση σχετικά με την οικονομική θέση της οντότητας του άρθρου 2·

β) ανάλυση και εκτίμηση της αξίας των περιουσιακών στοιχείων·

γ) κατάλογο των εκκρεμών υποχρεώσεων εντός ισολογισμού και εκτός ισολογισμού που εμφανίζονται στα βιβλία και αρχεία της οντότητας του άρθρου 2, με ένδειξη των αντίστοιχων πιστώσεων και της σειράς προτεραιότητας των απαιτήσεων όπως αναφέρεται στο άρθρο 17.

[…]

9. Στην αποτίμηση αναφέρεται η κατάταξη των πιστωτών σε τάξεις σύμφωνα με τη σειρά προτεραιότητας των απαιτήσεων που αναφέρονται στο άρθρο 17 και εκτίμηση της μεταχείρισης που θα μπορούσε να αναμένεται για κάθε τάξη μετόχων και πιστωτών σε περίπτωση εκκαθάρισης οντότητας του άρθρου 2 σύμφωνα με τις κανονικές διαδικασίες αφερεγγυότητας Η εκτίμηση αυτή δεν θίγει την εφαρμογή της αρχής περί μη επιδείνωσης της θέσης των πιστωτών του άρθρου 15 παράγραφος 1 στοιχείο ζ).

10. Σε περίπτωση που, λόγω των έκτακτων περιστάσεων της περίπτωσης, είτε δεν είναι δυνατή η συμμόρφωση με τις απαιτήσεις των παραγράφων 7 και 9 ή όταν εφαρμόζεται η παράγραφος 3, πραγματοποιείται προσωρινή αποτίμηση. Η προσωρινή αποτίμηση πληροί τις απαιτήσεις της παραγράφου 4 και, στο βαθμό που το επιτρέπουν οι περιστάσεις, τις απαιτήσεις των παραγράφων 1, 7 και 9.

Η αναφερόμενη στο πρώτο εδάφιο προσωρινή αποτίμηση περιλαμβάνει πρόβλεψη για πρόσθετες ζημίες, με τη δέουσα αιτιολόγηση.

11. Αποτίμηση που δεν συμμορφώνεται με όλες τις απαιτήσεις των παραγράφων 1 και 4 έως 9 θεωρείται προσωρινή έως ότου διενεργηθεί από ανεξάρτητο πρόσωπο, όπως αναφέρεται στην παράγραφο 1, αποτίμηση η οποία συμμορφώνεται πλήρως με όλες τις απαιτήσεις που προβλέπονται στις εν λόγω παραγράφους. Η εκ των υστέρων οριστική αποτίμηση διενεργείται το συντομότερο δυνατόν. Μπορεί να διενεργείται χωριστά από την αποτίμηση που αναφέρεται στις παραγράφους 16, 17 και 18, ή ταυτόχρονα με εκείνη και από το ίδιο ανεξάρτητο πρόσωπο, αλλά είναι διαφορετική από την αποτίμηση που διενεργείται βάσει των παραγράφων 16 έως 18.

Οι σκοποί της εκ των υστέρων οριστικής αποτίμησης είναι:

α) να διασφαλιστεί ότι οποιεσδήποτε ζημίες στα περιουσιακά στοιχεία της οντότητας του άρθρου 2 αναγνωρίζονται πλήρως στα λογιστικά βιβλία της εν λόγω οντότητας·

β) να επιτραπεί η λήψη εμπεριστατωμένης απόφασης σχετικά με επανεγγραφή απαιτήσεων των πιστωτών ή αύξησης της αξίας του καταβληθέντος ανταλλάγματος, σύμφωνα με την παράγραφο 12 του παρόντος άρθρου.

12. Σε περίπτωση που η εκ των υστέρων εκτίμηση της καθαρής αξίας των περιουσιακών στοιχείων της οντότητας τ[ου άρθρου 2] είναι υψηλότερη από την εκτίμηση της καθαρής αξίας των περιουσιακών στοιχείων της εν λόγω οντότητας βάσει της προσωρινής αποτίμησης, το Συμβούλιο Εξυγίανσης δύναται να ζητήσει από την εθνική αρχή εξυγίανσης:

α) ενεργώντας στο πλαίσιο των εξουσιών της, να αυξήσει την αξία των απαιτήσεων των πιστωτών ή των κατόχων των σχετικών κεφαλαιακών μέσων που έχουν απομειωθεί στο πλαίσιο του εργαλείου διάσωσης με ίδια μέσα·

β) να δώσει εντολή σε μεταβατικό ίδρυμα ή φορέα διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων να καταβάλει πρόσθετο αντίτιμο για τα περιουσιακά στοιχεία, τα δικαιώματα ή τις υποχρεώσεις προς το υπό εξυγίανση ίδρυμα του άρθρου 2 ή, ανάλογα με την περίπτωση, για μέσα ιδιοκτησίας προς τους κατόχους των εν λόγω μέσων ιδιοκτησίας.

13. Παρά τα οριζόμενα στην παράγραφο 1, η προσωρινή αποτίμηση που διενεργείται σύμφωνα με τις παραγράφους 10 και 11 αποτελεί έγκυρη βάση προκειμένου το Συμβούλιο Εξυγίανσης να λάβει απόφαση για την ανάληψη δράσεων εξυγίανσης, μεταξύ άλλων συνιστώντας στις εθνικές αρχές εξυγίανσης να αναλάβουν τον έλεγχο προβληματικού ιδρύματος, ή για την άσκηση εξουσίας απομείωσης ή μετατροπής σχετικών κεφαλαιακών μέσων.

14. Το Συμβούλιο Εξυγίανσης καθορίζει και διατηρεί ρυθμίσεις ώστε να διασφαλίζεται ότι η εκτίμηση της εφαρμογής του εργαλείου διάσωσης με ίδια μέσα σύμφωνα με το άρθρο 27 και η αποτίμηση που αναφέρεται στις παραγράφους 1 έως 15 του παρόντος άρθρου βασίζονται σε όσο το δυνατόν πιο πρόσφατες και πλήρεις πληροφορίες σχετικά με τα περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις του ιδρύματος υπό εξυγίανση.

15. Η αποτίμηση είναι αναπόσπαστο μέρος της απόφασης για την εφαρμογή εργαλείου εξυγίανσης ή την άσκηση εξουσίας εξυγίανσης ή της απόφασης για την άσκηση εξουσίας απομείωσης ή μετατροπής κεφαλαιακών μέσων. Η ίδια η αποτίμηση δεν μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο χωριστής προσφυγής αλλά μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο προσφυγής μαζί με την απόφαση του Συμβουλίου Εξυγίανσης.

16. Προκειμένου να διαπιστωθεί κατά πόσον οι μέτοχοι και οι πιστωτές θα είχαν τύχει καλύτερης μεταχείρισης εάν το υπό εξυγίανση ίδρυμα είχε τεθεί σε κανονική διαδικασία αφερεγγυότητας, το Συμβούλιο Εξυγίανσης μεριμνά για τη διενέργεια αποτίμησης από ανεξάρτητο πρόσωπο, όπως αναφέρεται στην παράγραφο 1, όσο το δυνατόν συντομότερα μετά την υλοποίηση της δράσης ή των δράσεων εξυγίανσης. Η αποτίμηση αυτή είναι άλλη από εκείνη που διενεργείται βάσει των παραγράφων 1 έως 15.

17. Η αποτίμηση που αναφέρεται στην παράγραφο 16 προσδιορίζει:

α) τη μεταχείριση της οποίας θα είχαν τύχει οι μέτοχοι, οι πιστωτές ή τα οικεία συστήματα εγγύησης των καταθέσεων εάν το υπό εξυγίανση ίδρυμα του άρθρου 2, σε σχέση με το οποίο έχει πραγματοποιηθεί η δράση ή οι δράσεις εξυγίανσης, είχε τεθεί υπό κανονική διαδικασία αφερεγγυότητας τη στιγμή κατά την οποία ελήφθη η απόφαση για τη δράση εξυγίανσης·

β) την πραγματική μεταχείριση της οποίας έτυχαν οι μέτοχοι και οι πιστωτές κατά την εξυγίανση ιδρύματος υπό εξυγίανση· και

γ) εάν υπάρχει καμία διαφορά μεταξύ της μεταχείρισης που αναφέρεται στο στοιχείο α) της παρούσας παραγράφου και της μεταχείρισης που αναφέρεται στο στοιχείο β) της παρούσας παραγράφου.

[…]»

Το ιστορικό της διαφοράς

4 Το ιστορικό της διαφοράς εκτίθεται στις σκέψεις 1 έως 23 της αναιρεσιβαλλόμενης διάταξης και μπορεί, για τις ανάγκες της παρούσας διαδικασίας, να συνοψισθεί ως εξής.

5 Η νυν αναιρεσείουσα, Aeris Invest, ήταν μέτοχος της Banco Popular όταν εγκρίθηκε καθεστώς εξυγίανσης της τελευταίας βάσει του κανονισμού 806/2014.

6 Προκειμένου να εκδοθεί απόφαση εξυγίανσης, διενεργήθηκε αποτίμηση της Banco Popular, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 20 του κανονισμού 806/2014. Προς τούτο, καταρτίσθηκαν κατ' αρχάς δύο εκθέσεις.

7 Η πρώτη έκθεση (στο εξής: πρώτη έκθεση αποτίμησης), της 5ης Ιουνίου 2017, συντάχθηκε από το ΕΣΕ, βάσει του άρθρου 20, παράγραφος 5, στοιχείο α', του κανονισμού, και είχε ως σκοπό να παράσχει τα στοιχεία προκειμένου να διαπιστωθεί κατά πόσον πληρούνταν οι προϋποθέσεις για την κίνηση διαδικασίας εξυγίανσης.

8 Η δεύτερη έκθεση (στο εξής: δεύτερη έκθεση αποτίμησης), της 6ης Ιουνίου 2017, συντάχθηκε από ανεξάρτητο εμπειρογνώμονα, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 20, παράγραφος 10, του κανονισμού 806/2014. Σκοπός της αποτίμησης αυτής ήταν η εκτίμηση της αξίας του ενεργητικού και του παθητικού της Banco Popular, η υποβολή εκτίμησης σχετικά με τη μεταχείριση που θα είχαν οι μέτοχοι και οι πιστωτές αν είχε κινηθεί η κανονική διαδικασία αφερεγγυότητας έναντι της Banco Popular, καθώς και ο προσδιορισμός των στοιχείων βάσει των οποίων θα μπορούσε να ληφθεί απόφαση σχετικά με τις προς μεταβίβαση μετοχές και τίτλους κυριότητας και βάσει των οποίων θα μπορούσε το ΕΣΕ να καθορίσει ποιοι είναι οι εμπορικοί όροι για τους σκοπούς του εργαλείου πώλησης δραστηριοτήτων.

9 Στις 7 Ιουνίου 2017, το ΕΣΕ εξέδωσε την απόφαση SRB/EES/2017/08, σχετικά με καθεστώς εξυγίανσης της Banco Popular (στο εξής: απόφαση εξυγίανσης). Την ίδια ημέρα, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέδωσε την απόφαση (ΕΕ) 2017/1246, για την αποδοχή του καθεστώτος εξυγίανσης για την Banco Popular Español SA (ΕΕ 2017, L 178, σ. 15). Την ίδια πάντοτε ημέρα, το Fondo de Reestructuración Ordenada Bancaria (Ταμείο για την ομαλή αναδιάρθρωση του τραπεζικού κλάδου, στο εξής: FROB) έλαβε τα αναγκαία μέτρα για την εφαρμογή της απόφασης εξυγίανσης.

10 Κατά το άρθρο 5, παράγραφος 1, της απόφασης εξυγίανσης:

«Το εργαλείο εξυγίανσης που θα χρησιμοποιηθεί για την Banco Popular συνίσταται σε πώληση δραστηριοτήτων βάσει του άρθρου 24 του κανονισμού 806/2014 μέσω της μεταβιβάσεως των μετοχών σε αγοραστή. Η απομείωση και η μετατροπή των κεφαλαιακών μέσων θα πραγματοποιηθούν αμέσως πριν από την εφαρμογή του εργαλείου πώλησης δραστηριοτήτων.»

11 Το άρθρο 6 της απόφασης εξυγίανσης, σχετικά με την απομείωση των κεφαλαιακών μέσων και το εργαλείο πώλησης δραστηριοτήτων, περιλαμβάνει την παράγραφο 1, σύμφωνα με την οποία το ΕΣΕ αποφασίζει, εν συνόψει:

α) να απομειωθεί το ονομαστικό ποσό του εταιρικού κεφαλαίου της Banco Popular κατά 2 098 429 046 ευρώ, με αποτέλεσμα την ακύρωση του 100 % των μετοχών της Banco Popular·

β) να μετατραπεί το σύνολο του κύριου ποσού των πρόσθετων κεφαλαιακών μέσων κατηγορίας 1 που είχε εκδώσει η Banco Popular και που βρίσκονταν σε κυκλοφορία κατά την ημερομηνία εκδόσεως της αποφάσεως εξυγίανσης σε νέες μετοχές εκδόσεως της Banco Popular, καλούμενες «νέες μετοχές Ι»·

γ) να μηδενιστεί η ονομαστική αξία των «νέων μετοχών Ι», με αποτέλεσμα την ακύρωση του 100 % των εν λόγω «νέων μετοχών Ι»·

δ) να μετατραπεί το σύνολο του κύριου ποσού των κεφαλαιακών μέσων κατηγορίας 2 που είχε εκδώσει η Banco Popular και που βρίσκονταν σε κυκλοφορία κατά την ημερομηνία εκδόσεως της αποφάσεως εξυγίανσης σε νέες μετοχές εκδόσεως της Banco Popular, καλούμενες «νέες μετοχές ΙΙ».

12 Κατά το άρθρο 6, παράγραφος 3, της απόφασης εξυγίανσης, τα μέτρα αυτά απομείωσης και μετατροπής στηρίζονται στη δεύτερη έκθεση αποτίμησης, η οποία επιβεβαιώνεται από τα αποτελέσματα μιας διαφανούς και ανοικτής διαδικασίας πώλησης διενεργηθείσας από το FROB.

13 Το ΕΣΕ διέταξε επίσης, με το άρθρο 6, παράγραφος 5, της απόφασης εξυγίανσης, να μεταβιβαστούν οι «νέες μετοχές ΙΙ» στην Banco Santander SA, ελεύθερες και απαλλαγμένες από κάθε δικαίωμα ή προνόμιο τρίτου, έναντι τιμήματος αγοράς 1 ευρώ, διευκρινίζοντας ότι ο αγοραστής είχε ήδη συμφωνήσει για τη μεταβίβαση.

14 Στις 18 Σεπτεμβρίου 2017, η νυν αναιρεσείουσα άσκησε προσφυγή ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, η οποία πρωτοκολλήθηκε με τον αριθμό T-628/17, με αίτημα την ακύρωση της απόφασης εξυγίανσης καθώς και της απόφασης 2017/1246.

15 Στις 4 Μαΐου 2018, η νυν αναιρεσείουσα υπέβαλε στο ΕΣΕ αίτηση πρόσβασης σε έγγραφα δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) 1049/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Μαΐου 2001, για την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής (ΕΕ 2001, L 145, σ. 43), όσον αφορά τη δεύτερη οριστική έκθεση αποτίμησης (στο εξής: εκ των υστέρων οριστική αποτίμηση), που προβλέπεται στο άρθρο 20, παράγραφος 11, του κανονισμού 806/2014, και την τελική έκθεση αποτίμησης του ανεξάρτητου εμπειρογνώμονα, που προβλέπεται στο άρθρο 20, παράγραφοι 16 και 17, του κανονισμού αυτού, προκειμένου να διαπιστωθεί αν οι θιγόμενοι από το καθεστώς εξυγίανσης της Banco Popular μέτοχοι και πιστωτές θα είχαν τύχει καλύτερης μεταχείρισης σε περίπτωση που είχε κινηθεί η κανονική διαδικασία αφερεγγυότητας για το πιστωτικό ίδρυμα (στο εξής: τρίτη έκθεση αποτίμησης).

16 Στις 14 Ιουνίου 2018, το ΕΣΕ έλαβε την τρίτη έκθεση αποτίμησης.

17 Στις 19 Ιουνίου 2018, το ΕΣΕ απάντησε στο αίτημα που διαλαμβάνεται στη σκέψη 15 της παρούσας απόφασης επισημαίνοντας, αφενός, ότι είχε λάβει την τρίτη έκθεση αποτίμησης και ότι θα καταρτίσει ένα μη εμπιστευτικό κείμενο πριν από τη δημοσίευσή της και, αφετέρου, ότι δεν είχε στην κατοχή του την εκ των υστέρων οριστική αποτίμηση.

18 Στις 30 Ιουλίου 2018, στο πλαίσιο της διαδικασίας στην υπόθεση T-628/17, απαντώντας σε μέτρο οργάνωσης της διαδικασίας, το ΕΣΕ ανέφερε ότι δεν θα καταρτίσει εκ των υστέρων κείμενο της πρώτης έκθεσης αποτίμησης και ότι δεν θα καταρτιστεί εκ των υστέρων οριστική αποτίμηση μετά τη δεύτερη έκθεση αποτίμησης, διευκρινίζοντας συγχρόνως και τους λόγους.

19 Συναφώς, το ΕΣΕ δήλωσε ότι, «λόγω των ιδιαιτεροτήτων της υπό κρίση περιπτώσεως, [είχε] καταλήξει στο συμπέρασμα ότι μια εκ των υστέρων [οριστική] αποτίμηση δεν εξυπηρετεί κανένα πρακτικό σκοπό στο πλαίσιο του άρθρου 20, παράγραφος 11, του κανονισμού 806/2014, ούτε θα είχε ως αποτέλεσμα την προβλεπόμενη στο άρθρο 20, παράγραφος 12, του κανονισμού 806/2014 απόφαση περί αποζημίωσης». Το ΕΣΕ επισήμανε ότι δεν μπορούσε να απαιτηθεί εκ των υστέρων οριστική αποτίμηση όταν η αποτίμηση αυτή δεν επρόκειτο να οδηγήσει στην επίτευξη των σκοπών της και εξήγησε τους λόγους για τους οποίους αυτό ίσχυε εν προκειμένω. Το Γενικό Δικαστήριο κοινοποίησε την απάντηση αυτή στη νυν αναιρεσείουσα στις 2 Αυγούστου 2018.

20 Την ίδια ημέρα, το ΕΣΕ απέστειλε επιστολή στον ανεξάρτητο εμπειρογνώμονα, η οποία είχε ως εξής:

«Κατόπιν προσεκτικής εξέτασης του νομικού πλαισίου, το ΕΣΕ θεωρεί, υπό τις περιστάσεις της εξυγίανσης της Banco Popular, ότι δεν είναι απαραίτητη η κατάρτιση της εκ των υστέρων οριστικής αποτίμησης που προβλέπεται στο άρθρο 20, παράγραφος 11, του κανονισμού 806/2014, ιδίως, στο μέτρο που η εκπόνηση μιας τέτοιας αποτίμησης δεν μπορεί να επηρεάσει τη μεταβίβαση της Banco Popular στην Banco Santander, η οποία καθόρισε την αγοραία τιμή της Banco Popular ως οντότητας στο πλαίσιο ανοικτής, δίκαιης και διαφανούς διαδικασίας.»

21 Την επομένη, η νυν αναιρεσείουσα όχλησε το ΕΣΕ, βάσει του άρθρου 265 ΣΛΕΕ, να μεριμνήσει ώστε η προβλεπόμενη στο άρθρο 20, παράγραφος 11, του κανονισμού 806/2014 εκ των υστέρων οριστική αποτίμηση της Banco Popular να πραγματοποιηθεί από ανεξάρτητο πρόσωπο.

22 Στις 7 Αυγούστου 2018, το ΕΣΕ δημοσίευσε ανακοίνωση σχετικά με την «Κοινοποίηση […] της 2ας Αυγούστου 2018 σχετικά με την προκαταρκτική απόφαση για το αν πρέπει να χορηγηθεί αποζημίωση στους μετόχους και τους πιστωτές σε σχέση με τις δράσεις εξυγίανσης που [είχαν] πραγματοποιηθεί για την Banco Popular […] και την έναρξη της διαδικασίας ακρόασης (SRB/EES/2018/132)» (ΕΕ 2018, C 277 I, σ. 1), τη δε κοινοποίηση συνόδευε η τρίτη έκθεση αποτίμησης. Το ΕΣΕ επισήμαινε στην ανακοίνωσή του τα εξής:

«Από την [τρίτη] έκθεση αποτίμησης […] προκύπτει ότι δεν υπάρχει διαφορά μεταξύ της πραγματικής μεταχείρισης των θιγόμενων μετόχων και πιστωτών και της μεταχείρισης της οποίας θα ετύγχαναν εάν το ίδρυμα είχε υπαχθεί σε κανονική διαδικασία αφερεγγυότητας κατά την ημερομηνία της εξυγίανσης. Με βάση τα ανωτέρω, το [ΕΣΕ], στην κοινοποίηση, αποφασίζει προκαταρκτικά ότι δεν υποχρεούται να καταβάλει αποζημίωση στους θιγόμενους μετόχους και πιστωτές […].

Για να είναι το [ΕΣΕ] σε θέση να λάβει την τελική του απόφαση για το κατά πόσον πρέπει να χορηγηθεί αποζημίωση, καλεί με την παρούσα κοινοποίηση τους μετόχους και τους πιστωτές να εκφράσουν το ενδιαφέρον τους για την άσκηση του δικαιώματος ακρόασης σχετικά με την προαναφερόμενη προκαταρκτική απόφαση του [ΕΣΕ], μέσω της διαδικασίας διαβούλευσης […].»

23 Στις 10 Σεπτεμβρίου 2018, η νυν αναιρεσείουσα υπέβαλε στο ΕΣΕ αίτηση πρόσβασης σε έγγραφα βάσει του κανονισμού 1049/2001, η οποία αφορούσε όλα τα έγγραφα επικοινωνίας μεταξύ του ΕΣΕ και της Επιτροπής σχετικά με την εκ των υστέρων οριστική αποτίμηση, ιδίως εκείνα με τα οποία το ΕΣΕ ενημέρωνε την Επιτροπή για την απόφασή του να μην προβεί στην εν λόγω αποτίμηση και, ενδεχομένως, εκείνα με τα οποία ζητούσε την έγκρισή της, καθώς και τις απαντήσεις της Επιτροπής, διευκρινιζομένου, όπου ήταν αναγκαίο, αν είχε χορηγηθεί έγκριση.

24 Με έγγραφο της 14ης Σεπτεμβρίου 2018 (στο εξής: επίδικο έγγραφο), το ΕΣΕ απάντησε στο έγγραφο όχλησης της νυν αναιρεσείουσας που διαλαμβάνεται στη σκέψη 21 της παρούσας απόφασης και επισήμανε ότι ήθελε να την ενημερώσει ότι, λαμβανομένων υπόψη των ιδιαιτεροτήτων της υπόθεσης, δηλαδή της χρήσης του εργαλείου πώλησης δραστηριοτήτων για την πραγματοποίηση της πώλησης των μετοχών, έκρινε ότι η εκ των υστέρων αποτίμηση δεν εξυπηρετούσε κανέναν πρακτικό σκοπό στο πλαίσιο του άρθρου 20, παράγραφος 11, του κανονισμού 806/2014 ούτε θα οδηγούσε σε απόφαση περί αποζημίωσης σύμφωνα με το άρθρο 20, παράγραφος 12, του εν λόγω κανονισμού και ότι, ως εκ τούτου, δεν επρόκειτο να διενεργηθεί εκ των υστέρων οριστική αποτίμηση. Το ΕΣΕ υπενθύμισε ότι είχε ήδη εκφράσει την άποψη αυτή στο πλαίσιο της διαδικασίας στην υπόθεση T-628/17 και ότι, ως εκ τούτου, η νυν αναιρεσείουσα είχε ήδη ενημερωθεί σχετικά.

25 Στις 28 Σεπτεμβρίου 2018, κατόπιν συγχωνεύσεως δι' απορροφήσεως, η Banco Santander διαδέχθηκε, ως καθολικός διάδοχος, την Banco Popular. Στο πλαίσιο αυτό, το FROB συναίνεσε στη μεταβίβαση των νέων μετοχών της Banco Popular που προέρχονταν από τη μετατροπή των κεφαλαιακών μέσων της κατηγορίας 2 στην Banco Santander.

26 Στις 4 Οκτωβρίου 2018, το ΕΣΕ απάντησε στην αίτηση που διαλαμβάνεται στη σκέψη 23 της παρούσας απόφασης, καθώς και σε αίτηση πρόσβασης σε έγγραφα της 16ης Αυγούστου 2018 όσον αφορά τα εσωτερικά ή προπαρασκευαστικά έγγραφα του ΕΣΕ σχετικά με την εκ των υστέρων οριστική αποτίμηση και τα έγγραφα επικοινωνίας μεταξύ του ΕΣΕ και του ανεξάρτητου εμπειρογνώμονα σχετικά με την εν λόγω αποτίμηση. Αφενός, το ΕΣΕ αρνήθηκε την πρόσβαση στα εσωτερικά έγγραφα, στα έγγραφα επικοινωνίας μεταξύ αυτού και της Επιτροπής και στις απαντήσεις της Επιτροπής σχετικά με την εκ των υστέρων οριστική αποτίμηση βάσει του άρθρου 4, παράγραφοι 2 και 3, του κανονισμού 1049/2001. Αφετέρου, το ΕΣΕ της κοινοποίησε το έγγραφο που είχε απευθύνει στον εν λόγω εμπειρογνώμονα στις 2 Αυγούστου 2018.

Η διαδικασία ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου και η αναιρεσιβαλλόμενη διάταξη

27 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 5 Οκτωβρίου 2018, η νυν αναιρεσείουσα άσκησε προσφυγή, ζητώντας την ακύρωση του επίδικου εγγράφου.

28 Με την αναιρεσιβαλλόμενη διάταξη, το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε την προσφυγή ως απαράδεκτη για τον λόγο ότι το επίδικο έγγραφο δεν συνιστούσε πράξη δεκτική προσφυγής κατά την έννοια του άρθρου 263 ΣΛΕΕ.

29 Συναφώς, το Γενικό Δικαστήριο έκρινε, εισαγωγικά, ότι, προκειμένου να διαπιστωθεί αν το επίδικο έγγραφο συνιστούσε τέτοια πράξη, καθόσον, όπως ισχυριζόταν η νυν αναιρεσείουσα, περιείχε την απόφαση του ΕΣΕ να μην προβεί σε εκ των υστέρων οριστική αποτίμηση της Banco Popular, έπρεπε να εξεταστεί αν η εν λόγω απόφαση θα παρήγαγε, αυτή καθεαυτήν, δεσμευτικά έννομα αποτελέσματα ικανά να επηρεάσουν τη νομική κατάσταση της νυν αναιρεσείουσας.

30 Αφού εξέθεσε το περιεχόμενο του άρθρου 20, παράγραφοι 11 και 12, του κανονισμού 806/2014, το Γενικό Δικαστήριο επισήμανε ότι η εκ των υστέρων οριστική αποτίμηση είχε δύο σκοπούς.

31 Όσον αφορά τον πρώτο σκοπό, ο οποίος διαλαμβάνεται στο άρθρο 20, παράγραφος 11, στοιχείο α', του κανονισμού 806/2014 και με τον οποίο επιδιώκεται να διασφαλιστεί ότι οποιεσδήποτε ζημίες στα περιουσιακά στοιχεία της οντότητας του άρθρου 2 του κανονισμού αναγνωρίζονται πλήρως στα λογιστικά βιβλία της εν λόγω οντότητας, το Γενικό Δικαστήριο επισήμανε ότι,

κατ' εφαρμογήν της απόφασης εξυγίανσης, κατόπιν της άσκησης της εξουσίας απομείωσης και μετατροπής των κεφαλαιακών μέσων της Banco Popular, όλες οι μετοχές της Banco Popular είχαν μεταβιβαστεί στην Banco Santander κατ' εφαρμογήν του εργαλείου πώλησης δραστηριοτήτων. Το Γενικό Δικαστήριο συνήγαγε εξ αυτού ότι εναπέκειτο στην Banco Santander να βεβαιωθεί ότι κάθε ενδεχόμενη ζημία θα καταγραφόταν στα λογιστικά βιβλία, κατά την ενοποίηση των στοιχείων ενεργητικού και παθητικού της Banco Popular.

32 Όσον αφορά τον δεύτερο σκοπό, ο οποίος διαλαμβάνεται στο άρθρο 20, παράγραφος 11, στοιχείο β', του κανονισμού 806/2014 και συνίσταται στην παροχή των στοιχείων βάσει των οποίων μπορεί να αποφασισθεί η επανεγγραφή των απαιτήσεων ή η αύξηση της αξίας του καταβληθέντος ανταλλάγματος, το Γενικό Δικαστήριο υπογράμμισε ότι η διάταξη αυτή πρέπει να ερμηνευθεί υπό το πρίσμα του άρθρου 20, παράγραφος 12, του κανονισμού, κατά το οποίο, εάν, μετά το πέρας της εκ των υστέρων οριστικής αποτίμησης, η εκτίμηση που προκύπτει από την εν λόγω αποτίμηση είναι υψηλότερη από εκείνη που προκύπτει από την προσωρινή αποτίμηση, το ΕΣΕ μπορεί να ζητήσει από την εθνική αρχή εξυγίανσης είτε να αυξήσει την αξία των απαιτήσεων των πιστωτών ή των κατόχων των σχετικών κεφαλαιακών μέσων που έχουν απομειωθεί στο πλαίσιο του εργαλείου διάσωσης με ίδια μέσα είτε να δώσει εντολή σε μεταβατικό ίδρυμα ή φορέα διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων να καταβάλει πρόσθετο αντίτιμο σε ίδρυμα που τελεί υπό διαδικασία εξυγίανσης.

33 Δεδομένου ότι η τελευταία αυτή διάταξη αναφέρει ρητώς τις περιπτώσεις κατά τις οποίες μπορεί να χορηγηθεί αποζημίωση, μέσω αύξησης της αξίας των απαιτήσεων ή καταβολής πρόσθετου αντιτίμου, κατόπιν της εκ των υστέρων οριστικής αποτίμησης, δηλαδή μόνον όταν το καθεστώς εξυγίανσης που εφαρμόσθηκε στην οντότητα είναι είτε το εργαλείο διάσωσης με ίδια μέσα, που προβλέπεται στο άρθρο 27 του κανονισμού 806/2014, είτε το εργαλείο του μεταβατικού ιδρύματος, που διαλαμβάνεται στο άρθρο 25 του κανονισμού, είτε το εργαλείο διαχωρισμού περιουσιακών στοιχείων, που μνημονεύεται στο άρθρο 26 του εν λόγω κανονισμού, το Γενικό Δικαστήριο παρατήρησε ότι τα εν λόγω εργαλεία εξυγίανσης δεν είχαν εφαρμοστεί εν προκειμένω, καθόσον το εργαλείο εξυγίανσης που υιοθετήθηκε όσον αφορά την Banco Popular ήταν το εργαλείο της πώλησης δραστηριοτήτων, το οποίο προβλέπεται στο άρθρο 24 του κανονισμού 806/2014, και ότι η εφαρμογή του εν λόγω εργαλείου είχε οδηγήσει στην πώληση του συνόλου της Banco Popular στην Banco Santander.

34 Επομένως, το Γενικό Δικαστήριο διαπίστωσε ότι το εργαλείο πώλησης δραστηριοτήτων που εφαρμόστηκε στην Banco Popular δεν περιλαμβανόταν στις περιπτώσεις του άρθρου 20, παράγραφος 12, του κανονισμού 806/2014, στις οποίες μπορούσε να καταβληθεί αποζημίωση κατόπιν της εκ των υστέρων οριστικής αποτίμησης και, επιπλέον, ότι η διάταξη αυτή δεν παρείχε τη δυνατότητα αποκατάστασης της ζημίας των παλαιών μετόχων και πιστωτών οντότητας της οποίας τα κεφαλαιακά μέσα είχαν πλήρως μετατραπεί, απομειωθεί και μεταβιβαστεί σε τρίτον.

35 Στη συνέχεια, το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε το επιχείρημα της νυν αναιρεσείουσας κατά το οποίο η εκ των υστέρων οριστική αποτίμηση επηρεάζει άμεσα τη νομική κατάσταση των πρώην μετόχων της Banco Popular και, αν η εκτίμηση της αγοραίας αξίας της τράπεζας αυτής ήταν υψηλότερη από εκείνη που προέκυπτε από τη δεύτερη έκθεση αποτίμησης, οι εν λόγω μέτοχοι θα είχαν δικαίωμα σε αποζημίωση βάσει του άρθρου 20 του κανονισμού 806/2014.

36 Το Γενικό Δικαστήριο έκρινε ότι, με το επιχείρημα αυτό, η νυν αναιρεσείουσα υποστήριζε, κατ' ουσίαν, ότι, αν είχε πραγματοποιηθεί εκ των υστέρων οριστική αποτίμηση της Banco Popular, θα μπορούσε να αξιώσει την επανεγγραφή των απαιτήσεών της ή την αύξηση της αξίας του ανταλλάγματος που κατέβαλε η Banco Santander και επισήμανε ότι το επιχείρημα αυτό δεν

μπορούσε να ευδοκιμήσει, δεδομένου ότι, στο πλαίσιο της εξυγίανσης της Banco Popular, τα πρόσθετα κεφαλαιακά μέσα της κατηγορίας 1 είχαν μετατραπεί σε μετοχές, είχαν πλήρως απομειωθεί και ακυρωθεί, και τα κεφαλαιακά μέσα της κατηγορίας 2 είχαν μετατραπεί, απομειωθεί και πλήρως μεταβιβαστεί στην Banco Santander. Το Γενικό Δικαστήριο συνήγαγε εξ αυτού το συμπέρασμα ότι οι πρώην μέτοχοι της Banco Popular είχαν απολέσει την ιδιότητα των μετόχων λόγω της έκδοσης της απόφασης εξυγίανσης.

37 Δεδομένου όμως ότι η νυν αναιρεσείουσα υποστήριξε, με το δικόγραφο της προσφυγής της, ότι το επίδικο έγγραφο την εμπόδιζε να έχει πρόσβαση στην εκ των υστέρων οριστική αποτίμηση της τράπεζας «στην οποία είναι μέτοχος» ή, με το υπόμνημά της απαντήσεως, ότι ήθελε να πραγματοποιηθεί μια τέτοια αποτίμηση προκειμένου να προβάλει τα δικαιώματά της «ως μέτοχος της Banco Popular», το Γενικό Δικαστήριο της απάντησε ότι, κατόπιν της ασκήσεως της εξουσίας απομείωσης και μετατροπής των κεφαλαιακών μέσων της Banco Popular και, στη συνέχεια, της μεταβίβασης του συνόλου των μετοχών που προέκυψαν από την άσκηση της εξουσίας αυτής προς την Banco Santander, η νυν αναιρεσείουσα δεν κατείχε πλέον κεφαλαιακά μέσα που θα μπορούσαν να αποτελέσουν αντικείμενο αποζημίωσης βάσει του άρθρου 20, παράγραφος 12, του κανονισμού 806/2014.

38 Για την απόρριψη της επιχειρηματολογίας της νυν αναιρεσείουσας, το Γενικό Δικαστήριο διευκρίνισε ότι έπρεπε να γίνει διάκριση μεταξύ της τρίτης έκθεσης αποτίμησης, η οποία προβλέπεται στο άρθρο 20, παράγραφος 16, του κανονισμού 806/2014, και της εκ των υστέρων οριστικής αποτίμησης, η οποία διαλαμβάνεται στο άρθρο 20, παράγραφος 11, του κανονισμού, δεδομένου ότι σκοπός της τρίτης έκθεσης αποτίμησης είναι να διαπιστωθεί κατά πόσον οι μέτοχοι και οι πιστωτές θα είχαν τύχει καλύτερης μεταχείρισης εάν το υπό εξυγίανση ίδρυμα είχε τεθεί σε κανονική διαδικασία αφερεγγυότητας και, ενδεχομένως, να τους επιδικαστεί αποζημίωση. Το Γενικό Δικαστήριο έκρινε ότι, ενώ η νυν αναιρεσείουσα θα είχε δυνητικώς δικαίωμα αποζημίωσης βάσει της τρίτης έκθεσης αποτίμησης, δεν μπορούσε να την αξιώσει δυνάμει της εκ των υστέρων οριστικής αποτίμησης.

39 Ως εκ τούτου, το Γενικό Δικαστήριο έκρινε ότι η νομική κατάσταση της νυν αναιρεσείουσας δεν επηρεαζόταν από την εκ των υστέρων οριστική αποτίμηση της Banco Popular και ότι, επομένως, η απόφαση του ΕΣΕ να μην προβεί στην εν λόγω αποτίμηση δεν παρήγε δεσμευτικά έννομα αποτελέσματα ικανά να επηρεάσουν την κατάσταση αυτή. Κατά συνέπεια, κατά το Γενικό Δικαστήριο, το επίδικο έγγραφο δεν μπορεί να συνιστά πράξη δεκτική προσφυγής, κατά την έννοια του άρθρου 263 ΣΛΕΕ, στο μέτρο που η νυν αναιρεσείουσα υποστηρίζει ότι το εν λόγω έγγραφο παράγει τέτοια αποτελέσματα λόγω του ότι περιέχει την ανωτέρω απόφαση.

40 Τέλος, το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε το επιχείρημα της νυν αναιρεσείουσας κατά το οποίο μόνον η δυνατότητα ασκήσεως προσφυγής κατά του επίδικου εγγράφου της διασφαλίζει το δικαίωμα αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας που κατοχυρώνεται στο άρθρο 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτης), δεδομένου ότι, κατά τη νομολογία, μολονότι η προϋπόθεση περί δεσμευτικών εννόμων αποτελεσμάτων ικανών να θίξουν τα συμφέροντα του προσφεύγοντος μεταβάλλοντας σαφώς τη νομική του κατάσταση πρέπει να ερμηνεύεται υπό το πρίσμα της αρχής της αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας, η ερμηνεία αυτή δεν επιτρέπεται να καταλήγει σε αποκλεισμό της εφαρμογής της ως άνω προϋπόθεσης, διότι άλλως θα συνέτρεχε υπέρβαση των αρμοδιοτήτων που απονέμονται από τη Συνθήκη στα δικαιοδοτικά όργανα της Ένωσης.

Αιτήματα των διαδίκων

41 Η αναιρεσείουσα ζητεί από το Δικαστήριο:

– να αναιρέσει την αναιρεσιβαλλόμενη διάταξη καθόσον το Γενικό Δικαστήριο έκρινε την προσφυγή της απαράδεκτη·

– να αναπέμψει την υπόθεση στο Γενικό Δικαστήριο «προκειμένου αυτό να αποφανθεί, δεσμευόμενο από τα νομικά ζητήματα τα οποία θα έχει επιλύσει η απόφαση του Δικαστηρίου, σύμφωνα με τα αιτήματα που είχε πρωτοδίκως υποβάλει η [νυν αναιρεσείουσα]», και

– να επιφυλαχθεί ως προς τα δικαστικά έξοδα.

42 Το ΕΣΕ ζητεί από το Δικαστήριο:

– να απορρίψει την αίτηση αναιρέσεως ως απαράδεκτη ή, εν πάση περιπτώσει, ως αβάσιμη·

– επικουρικώς, να αναπέμψει την υπόθεση ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου·

– έτι επικουρικότερον, σε περίπτωση που εξετάσει το ίδιο τη διαφορά, να απορρίψει την πρωτοδίκως ασκηθείσα προσφυγή, και

– να καταδικάσει τη νυν αναιρεσείουσα στα δικαστικά έξοδα της παρούσας διαδικασίας και της διαδικασίας ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου και, επικουρικώς, να επιφυλαχθεί ως προς τα δικαστικά έξοδα της αναιρετικής διαδικασίας.

Επί του αιτήματος επανάληψης της προφορικής διαδικασίας

43 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 18 Οκτωβρίου 2021, η αναιρεσείουσα ζήτησε να διαταχθεί η επανάληψη της προφορικής διαδικασίας, υποστηρίζοντας, προς στήριξη του αιτήματος αυτού, ότι η απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, της 14ης Σεπτεμβρίου 2021, Pintar κ.λπ. κατά Σλοβενίας, επιφέρει νέες εξελίξεις, επί των οποίων δεν διεξήχθη συζήτηση μεταξύ των διαδίκων, όσον αφορά το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής σε θέματα τραπεζικής εξυγίανσης και το δικαίωμα πρόσβασης στις πληροφορίες σχετικά με την εξυγίανση, οι δε εξελίξεις αυτές συνδέονται στενά με τα άρθρα του Χάρτη των οποίων γίνεται επίκληση στο πλαίσιο της υπό κρίση αιτήσεως αναιρέσεως.

44 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι το Δικαστήριο, δυνάμει του άρθρου 83 του Κανονισμού Διαδικασίας, μπορεί οποτεδήποτε, αφού ακούσει τον γενικό εισαγγελέα, να διατάξει τη διεξαγωγή προφορικής διαδικασίας ή την επανάληψή της, ιδίως αν κρίνει ότι δεν έχει διαφωτισθεί επαρκώς, ή όταν ένας διάδικος, μετά τη λήξη της διαδικασίας αυτής, επικαλείται νέο πραγματικό περιστατικό δυνάμενο να ασκήσει αποφασιστική επιρροή επί της αποφάσεως του Δικαστηρίου (απόφαση της 26ης Οκτωβρίου 2016, Orange κατά Επιτροπής, C-211/15 P, EU:C:2016:798, σκέψη 10 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

45 Εν προκειμένω δεν συντρέχει τέτοια περίπτωση. Πράγματι, το Δικαστήριο, αφού άκουσε τη γενική εισαγγελέα, εκτιμά ότι διαθέτει όλα τα αναγκαία στοιχεία για να αποφανθεί και ότι η εν λόγω απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, της 14ης Σεπτεμβρίου 2021, Pintar κ.λπ. κατά Σλοβενίας, δεν συνιστά νέο πραγματικό περιστατικό δυνάμενο να ασκήσει αποφασιστική επιρροή επί της αποφάσεώς του στην υπό κρίση υπόθεση.

46 Βάσει των ανωτέρω σκέψεων, το Δικαστήριο κρίνει ότι δεν συντρέχει λόγος να διαταχθεί η επανάληψη της προφορικής διαδικασίας.

Επί της αιτήσεως αναιρέσεως

47 Προς στήριξη της αιτήσεως αναιρέσεως, η αναιρεσείουσα προβάλλει τέσσερις λόγους αναιρέσεως. Με τον πρώτο λόγο αναιρέσεως, η αναιρεσείουσα προβάλλει ότι το Γενικό Δικαστήριο έκρινε την προσφυγή της απαράδεκτη κατά παράβαση του άρθρου 47 του Χάρτη και του άρθρου 20 του κανονισμού 806/2014, διότι το επίδικο έγγραφο παράγει δεσμευτικά έννομα αποτελέσματα, καθόσον η εκ των υστέρων οριστική αποτίμηση παράγει, αυτή καθεαυτήν, δεσμευτικά έννομα αποτελέσματα ικανά να επηρεάσουν τη νομική κατάστασή της. Με τον δεύτερο λόγο αναιρέσεως, η αναιρεσείουσα διατείνεται ότι η εκ μέρους του Γενικού Δικαστηρίου ερμηνεία του άρθρου 20 είναι ασύμβατη με το δικαίωμα ιδιοκτησίας και, ως εκ τούτου, αντιβαίνει στο άρθρο 17 του Χάρτη. Με τον τρίτο λόγο αναιρέσεως, η αναιρεσείουσα υποστηρίζει ότι το Γενικό Δικαστήριο παρέβη το άρθρο 20, παράγραφος 11, στοιχείο β′, του κανονισμού, καθόσον έκρινε ότι η νυν αναιρεσείουσα δεν θα είχε δυνητικώς δικαίωμα αποζημίωσης μετά την εκ των υστέρων οριστική αποτίμηση και ότι, κατά συνέπεια, το επίδικο έγγραφο δεν είχε δεσμευτικά αποτελέσματα. Με τον τέταρτο λόγο αναιρέσεως, η αναιρεσείουσα υποστηρίζει ότι το Γενικό Δικαστήριο παρέβη το άρθρο 20, παράγραφοι 11 και 14, του εν λόγω κανονισμού, καθώς και το άρθρο 41 του Χάρτη, δεδομένου ότι δεν δέχθηκε ότι το επίδικο έγγραφο είχε δεσμευτικά αποτελέσματα έναντι αυτής, καθόσον το εν λόγω έγγραφο, όπως υποστηρίζει η αναιρεσείουσα, την εμποδίζει να έχει πρόσβαση σε πρόσφατες και πλήρεις πληροφορίες σχετικά με τη λογιστική κατάσταση οντότητας της οποίας κατείχε το 3,45 % των μετοχών.

Επί του παραδεκτού της αιτήσεως αναιρέσεως

48 Κατά το ΕΣΕ, η αίτηση αναιρέσεως είναι απαράδεκτη υπό το πρίσμα του άρθρου 169, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, διότι δεν προσδιορίζει με ακρίβεια τα επικρινόμενα σημεία του σκεπτικού της απόφασης του Γενικού Δικαστηρίου της οποίας ζητείται η αναίρεση και δεν παραθέτει επακριβώς τα νομικά επιχειρήματα που στηρίζουν το αίτημα αυτό. Η αίτηση αναιρέσεως είναι επίσης αντίθετη προς το άρθρο 170, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, καθόσον στηρίζεται σε νέους νομικούς ισχυρισμούς.

49 Η επιχειρηματολογία αυτή δεν μπορεί να γίνει δεκτή.

50 Κατά πρώτον, υπενθυμίζεται ότι, όπως προκύπτει από το άρθρο 256 ΣΛΕΕ και από το άρθρο 58, πρώτο εδάφιο, του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και από το άρθρο 168, παράγραφος 1, στοιχείο δ′, και το άρθρο 169, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, η αίτηση αναιρέσεως πρέπει να παραθέτει επακριβώς τα επικρινόμενα σημεία της απόφασης της οποίας ζητείται η αναίρεση, καθώς και τα νομικά επιχειρήματα που στηρίζουν κατά τρόπο συγκεκριμένο το αίτημα αυτό. Ειδικότερα, στο άρθρο 169, παράγραφος 2, του ως άνω Κανονισμού, ορίζεται ότι οι προβαλλόμενοι λόγοι και τα προβαλλόμενα νομικά επιχειρήματα προσδιορίζουν με ακρίβεια τα σημεία του σκεπτικού της αποφάσεως ή διατάξεως του Γενικού

Δικαστηρίου που αμφισβητούνται (απόφαση της 20ής Σεπτεμβρίου 2016, Μαλλής κ.λπ. κατά Επιτροπής και ΕΚΤ, C-105/15 P έως C-109/15 P, EU:C:2016:702, σκέψεις 33 και 34 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

51 Εν προκειμένω, πρώτον, διαπιστώνεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 169, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, στην αίτηση αναιρέσεως προσδιορίζονται τα σημεία του σκεπτικού της αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως κατά των οποίων βάλλει η αναιρεσείουσα, είτε ρητώς είτε διά της παραθέσεως ή της επαναλήψεως των στοιχείων που περιλαμβάνονται σε αυτά, καθιστώντας έτσι δυνατό τον προσδιορισμό τους. Δεύτερον, όπως προκύπτει, μεταξύ άλλων, από τη σκέψη 47 της παρούσας αποφάσεως, η αναιρεσείουσα προέβαλε ισχυρισμούς και νομικά επιχειρήματα που παρέχουν στο Δικαστήριο τη δυνατότητα να ασκήσει τον έλεγχο νομιμότητας (πρβλ. απόφαση της 20ής Σεπτεμβρίου 2016, Μαλλής κ.λπ. κατά Επιτροπής και ΕΚΤ, C-105/15 P έως C-109/15 P, EU:C:2016:702, σκέψη 38). Τρίτον, στη συνοπτική έκθεση των λόγων και των αιτημάτων της αιτήσεως αναιρέσεως, η αναιρεσείουσα ζητεί ρητώς από το Δικαστήριο, σύμφωνα με τη δυνατότητα που της παρέχει το άρθρο 170, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, να δεχθεί τα αιτήματα που υπέβαλε πρωτοδίκως (πρβλ. απόφαση της 5ης Νοεμβρίου 2019, ΕΚΤ κατά Trasta Komercbanka κ.λπ., C-663/17 P, C-665/17 P και C-669/17 P, EU:C:2019:923, σκέψη 86).

52 Κατά συνέπεια, αντιθέτως προς όσα υποστηρίζει το ΕΣΕ, η αίτηση αναιρέσεως πληροί τις απαιτήσεις του άρθρου 169, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας.

53 Κατά δεύτερον, από το άρθρο 58 του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης προκύπτει ότι οι λόγοι αναιρέσεως στηρίζονται σε επιχειρήματα που αντλούνται από την ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου διαδικασία. Επιπλέον, κατά το άρθρο 170, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, η αίτηση αναιρέσεως δεν μπορεί να μεταβάλει το αντικείμενο της ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου δίκης. Επομένως, η αρμοδιότητα του Δικαστηρίου στο πλαίσιο της αναιρετικής διαδικασίας περιορίζεται στον έλεγχο της νομικής λύσης που δόθηκε σε σχέση με τους ισχυρισμούς και τα επιχειρήματα που προβλήθηκαν και συζητήθηκαν πρωτοδίκως (διάταξη της 21ης Ιουλίου 2020, Abaco Energy κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-436/19 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2020:606, σκέψη 37 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

54 Ωστόσο, αντιθέτως προς όσα υποστηρίζει το ΕΣΕ, η αναιρεσείουσα, με τους τέσσερις λόγους αναιρέσεως, αμφισβητεί την ερμηνεία ή την εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης στην οποία προέβη το Γενικό Δικαστήριο, υπό την έννοια ότι εκτιμά ότι η εκ των υστέρων οριστική αποτίμηση ήταν υποχρεωτική και ότι η άρνηση του ΕΣΕ να προβεί σε αυτήν παρήγαγε έννομα αποτελέσματα τα οποία μετέβαλαν τη νομική της κατάσταση ως μετόχου της Banco Popular. Ως εκ τούτου, οι λόγοι αυτοί δεν αποτελούν νέους ισχυρισμούς (πρβλ. απόφαση της 28ης Ιουλίου 2016, Tomana κ.λπ. κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, C-330/15 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2016:601, σκέψη 35).

55 Επομένως, η αίτηση αναιρέσεως είναι παραδεκτή.

Επί των λόγων αναιρέσεως

56 Οι λόγοι αναιρέσεως πρέπει να εξεταστούν με τη σειρά που προβάλλονται από την αναιρεσείουσα και να εξεταστεί επομένως πρώτα ο πρώτος λόγος αναιρέσεως.

Επιχειρήματα των διαδίκων

57 Προς στήριξη του πρώτου λόγου αναιρέσεως, η αναιρεσείουσα επισημαίνει, πρώτον, ότι, όπως προκύπτει από το άρθρο 20, παράγραφος 15, του κανονισμού 806/2014, η εκ των υστέρων οριστική αποτίμηση αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της απόφασης εξυγίανσης. Ως εκ τούτου, παράγει έννομα αποτελέσματα και επηρεάζει την κατάσταση της αναιρεσείουσας, καθόσον η απόφαση αυτή απομείωσε πλήρως τις μετοχές της Banco Popular που κατείχε η αναιρεσείουσα. Επιπλέον, από το άρθρο 20, παράγραφος 5, του κανονισμού προκύπτει ότι οποιαδήποτε αποτίμηση, συμπεριλαμβανομένης της εκ των υστέρων οριστικής αποτίμησης, παρέχει τα στοιχεία που καθιστούν δυνατόν, κατ' αρχάς, να διαπιστωθεί αν πληρούνται οι προϋποθέσεις για την κίνηση διαδικασίας εξυγίανσης, στη συνέχεια, να εξακριβωθεί αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις απομείωσης ή μετατροπής των κεφαλαιακών μέσων, καθώς και, τέλος, να αποφασιστούν κατάλληλα μέτρα εξυγίανσης που πρέπει να ληφθούν για τη συγκεκριμένη οντότητα. Επομένως, η αναιρεσείουσα φρονεί ότι, μεταξύ άλλων σκοπών, η εκ των υστέρων οριστική αποτίμηση αποτελεί τη βάση της εν λόγω απόφασης και ότι η απόφαση αυτή πρέπει να ερμηνευθεί και εφαρμοστεί υπό το πρίσμα της αιτιολογίας της, πράγμα το οποίο υποστήριξε η αναιρεσείουσα ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου.

58 Δεύτερον, λόγω των συνεπειών της ακυρωτικής αποφάσεως, εάν το Γενικό Δικαστήριο είχε ακυρώσει το επίδικο έγγραφο, το ΕΣΕ θα είχε την υποχρέωση να μεριμνήσει ώστε να πραγματοποιηθεί εκ των υστέρων οριστική αποτίμηση σύμφωνα με το άρθρο 20 του κανονισμού 806/2014, και τούτο επιβεβαιώνει ότι το εν λόγω έγγραφο παράγει δεσμευτικά έννομα αποτελέσματα.

59 Τρίτον, η εκ των υστέρων οριστική αποτίμηση δεν μπορεί να διαχωριστεί από την απόφαση εξυγίανσης, αφενός, διότι, όπως προκύπτει από πάγια νομολογία, μερική ακύρωση είναι δυνατή μόνο στο μέτρο που τα στοιχεία των οποίων ζητείται η ακύρωση μπορούν να διαχωριστούν από την υπόλοιπη πράξη και, αφετέρου, διότι από το άρθρο 20, παράγραφος 15, του κανονισμού 806/2014 προκύπτει ότι η αποτίμηση, αυτή καθεαυτήν, δεν μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο δικαιώματος άσκησης χωριστού ενδίκου βοηθήματος.

60 Τέταρτον, το άρθρο 20, παράγραφος 15, του κανονισμού 806/2014 δεν προβλέπει, ωστόσο, την περίπτωση κατά την οποία δεν διενεργείται εκ των υστέρων οριστική αποτίμηση και το ένδικο βοήθημα που πρέπει να ασκηθεί όσον αφορά την απόφαση να μη ληφθεί μέριμνα για τη διενέργεια της εν λόγω αποτίμησης δεν είναι εύκολο να προσδιοριστεί. Συνακόλουθα, το γεγονός ότι δεν διενεργήθηκε εκ των υστέρων οριστική αποτίμηση δεν μπορεί να προβληθεί στο πλαίσιο προσφυγής με την οποία ζητείται η ακύρωση της απόφασης εξυγίανσης, δεδομένου ότι η έκδοση ή μη εκ των υστέρων οριστικής αποτίμησης αποτελεί γεγονός που επέρχεται κατ' ανάγκην μετά την έκδοση απόφασης εξυγίανσης και, ενδεχομένως, μετά την άσκηση προσφυγής ακυρώσεως.

61 Εν προκειμένω, η αναιρεσείουσα υποστηρίζει ότι η απόφαση εξυγίανσης, η οποία εκδόθηκε στις 7 Ιουνίου 2017, προσβλήθηκε ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου τον Σεπτέμβριο του 2017, αλλά το ΕΣΕ ενημέρωσε το πρώτον τον Αύγουστο του 2018 το Γενικό Δικαστήριο και τον ανεξάρτητο εμπειρογνώμονα ότι δεν επρόκειτο να διενεργηθεί εκ των υστέρων οριστική αποτίμηση. Κατά πάγια νομολογία, τα γεγονότα που επήλθαν μετά την έκδοση της προσβαλλόμενης πράξης δεν μπορούν να προβληθούν στο πλαίσιο προσφυγής ακυρώσεως, δεδομένου ότι η νομιμότητα της εν λόγω πράξης πρέπει να εκτιμάται υπό το πρίσμα των διαθέσιμων κατά την έκδοση της πράξης πληροφοριών.

62 Επομένως, η μη διενέργεια εκ των υστέρων οριστικής αποτίμησης δεν μπορεί, κατ' αρχήν, να προσβληθεί στο πλαίσιο της προσφυγής ακυρώσεως που στρέφεται κατά της απόφασης εξυγίανσης. Ως εκ τούτου, ελλείψει εκ των υστέρων οριστικής αποτίμησης, η μόνη λύση που είναι σύμφωνη με το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής το οποίο κατοχυρώνεται στο άρθρο 47 του Χάρτη είναι η άσκηση προσφυγής κατά της προσβαλλόμενης πράξης, εν προκειμένω κατά του επίδικου εγγράφου.

63 Το ΕΣΕ αμφισβητεί τόσο το παραδεκτό του πρώτου λόγου αναιρέσεως, βάσει των ίδιων επιχειρημάτων με εκείνα που προβλήθηκαν προς στήριξη του απαραδέκτου της αιτήσεως αναιρέσεως στο σύνολό της, όσο και το βάσιμό του.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

64 Πρέπει εκ προοιμίου να απορριφθούν τα επιχειρήματα του ΕΣΕ σχετικά με το απαράδεκτο του πρώτου λόγου αναιρέσεως, για τους λόγους που εκτέθηκαν στις σκέψεις 50 έως 54 της παρούσας απόφασης όσον αφορά την αίτηση αναιρέσεως στο σύνολό της, δηλαδή διότι ο πρώτος λόγος αναιρέσεως και τα επιχειρήματα που προβάλλονται προς στήριξή του καθιστούν δυνατό τον προσδιορισμό των επικρινόμενων σημείων του σκεπτικού της αναιρεσιβαλλόμενης διάταξης και των διατάξεων του άρθρου 20 του κανονισμού 806/2014 τις οποίες υποστηρίζεται ότι παρέβη το Γενικό Δικαστήριο.

65 Ως προς την ουσία, διαπιστώνεται ότι ο πρώτος λόγος αναιρέσεως περιλαμβάνει, κατ' ουσίαν, δύο σκέλη. Επομένως, πρέπει να εξεταστεί κατ' αρχάς το πρώτο σκέλος, το οποίο αφορά τη φερόμενη παράβαση του άρθρου 20 του κανονισμού αυτού, και κατόπιν να εξεταστεί, ενδεχομένως, το δεύτερο σκέλος, το οποίο αφορά την προβαλλόμενη παράβαση του άρθρου 47 του Χάρτη.

66 Προκαταρκτικώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι, εν προκειμένω, ενόψει της ταχείας επιδείνωσης της χρηματοοικονομικής κατάστασης, και ιδίως της ανεπάρκειας ρευστότητας, της Banco Popular, το ΕΣΕ αποφάσισε ότι το κατάλληλο μέσο εξυγίανσης δεν είναι το εργαλείο διάσωσης με ίδια μέσα, το οποίο, κατά την άποψή του, θα ήταν ανεπαρκές, αλλά η πώληση δραστηριοτήτων, όπως προβλέπεται στο άρθρο 24 του κανονισμού 806/2014. Χρησιμοποιώντας αυτό το εργαλείο εξυγίανσης, το ΕΣΕ έκανε παράλληλα χρήση της εξουσίας του απομείωσης και μετατροπής των σχετικών κεφαλαιακών μέσων, η οποία προβλέπεται στο άρθρο 21 του κανονισμού 806/2014.

67 Όπως επισημάνθηκε στις σκέψεις 7 και 8 της παρούσας απόφασης, η πρώτη έκθεση αποτίμησης, την οποία κατάρτισε το ΕΣΕ, είχε ως σκοπό να παράσχει τα στοιχεία προκειμένου να διαπιστωθεί αν πληρούνταν οι προϋποθέσεις για την κίνηση διαδικασίας εξυγίανσης, ενώ η δεύτερη έκθεση αποτίμησης, η οποία συντάχθηκε από ανεξάρτητο εμπειρογνώμονα ορισθέντα από το ΕΣΕ, έπρεπε να εκτιμήσει την αξία του ενεργητικού και του παθητικού της Banco Popular, να προβεί σε εκτίμηση σχετικά με τη μεταχείριση που θα είχαν οι μέτοχοι και οι πιστωτές αν είχε κινηθεί η κανονική διαδικασία αφερεγγυότητας έναντι της Banco Popular και να προσδιορίσει τα στοιχεία βάσει των οποίων θα μπορούσε να ληφθεί απόφαση σχετικά με τις μετοχές και τους τίτλους κυριότητας που έπρεπε να μεταβιβαστούν και βάσει των οποίων το ΕΣΕ θα μπορούσε να καθορίσει ποιοι είναι οι εμπορικοί όροι για τους σκοπούς του εργαλείου πώλησης δραστηριοτήτων. Η τρίτη έκθεση αποτίμησης, την οποία επίσης εκπόνησε ο ανεξάρτητος εμπειρογνώμων, αποσκοπούσε στο να διαπιστωθεί αν οι μέτοχοι και οι πιστωτές που θίγονται από το καθεστώς εξυγίανσης της Banco Popular θα είχαν καλύτερη μεταχείριση αν είχε κινηθεί η κανονική διαδικασία αφερεγγυότητας έναντι του ιδρύματος.

68 Το ΕΣΕ έκρινε ότι δεν έπρεπε ούτε να εκπονηθεί εκ των υστέρων κείμενο της πρώτης έκθεσης αποτίμησης ούτε να καταρτιστεί εκ των υστέρων οριστική αποτίμηση μετά τη δεύτερη έκθεση αποτίμησης. Κατόπιν της οχλήσεως από τη νυν αναιρεσείουσα, το ΕΣΕ επανέλαβε την ανάλυση αυτή στο επίδικο έγγραφο.

69 Δεδομένου ότι η αναιρεσείουσα προβάλλει, κατ' αρχάς, ότι το Γενικό Δικαστήριο και το ΕΣΕ παρέβησαν το άρθρο 20 του κανονισμού 806/2014, είναι αναγκαίο να ερμηνευθεί το περιεχόμενο της διάταξης αυτής υπό το πρίσμα της αιτιολογικής σκέψης 64 του εν λόγω κανονισμού.

70 Από την αιτιολογική σκέψη 64 του κανονισμού 806/2014 προκύπτει ότι πρέπει να γίνεται διάκριση μεταξύ της αποτίμησης του ενεργητικού και του παθητικού των προβληματικών οντοτήτων στην οποία προβαίνει το ΕΣΕ σε επείγουσες περιπτώσεις, και η οποία έχει προσωρινό χαρακτήρα, αφενός, και της αποτίμησης που πραγματοποιείται κατά τρόπο ανεξάρτητο, με την οποία παύει να υφίσταται ο εν λόγω προσωρινός χαρακτήρας, αφετέρου.

71 Όσον αφορά τα είδη αποτίμησης, το άρθρο 20, παράγραφοι 11 και 16, του κανονισμού 806/2014 προβλέπει ρητώς δύο είδη, ήτοι, αφενός, την αποτίμηση «που διενεργείται βάσει των παραγράφων 1 έως 15» και, αφετέρου, την αποτίμηση «που διενεργείται βάσει των παραγράφων 16 έως 18». Κατά το άρθρο 20, παράγραφοι 11 και 16, οι αποτιμήσεις αυτές είναι και πρέπει να παραμείνουν διακριτές, προέρχονται από ανεξάρτητο πρόσωπο, μπορούν ωστόσο να διενεργούνται είτε χωριστά είτε ταυτόχρονα και από το ίδιο ανεξάρτητο πρόσωπο.

72 Επομένως, εν προκειμένω, τόσο η πρώτη και η δεύτερη έκθεση αποτίμησης όσο και μια ενδεχόμενη εκ των υστέρων οριστική αποτίμηση ανήκουν στο πρώτο είδος αποτίμησης, δεδομένου ότι εμπίπτουν στις παραγράφους 1 έως 15 του άρθρου 20 του κανονισμού 806/2014, ενώ η τρίτη έκθεση αποτίμησης, η οποία εμπίπτει στις παραγράφους 16, 17 και 18 του εν λόγω άρθρου, ανήκει στο δεύτερο είδος αποτίμησης.

73 Ασφαλώς, η ύπαρξη οριστικής αποτίμησης διαφορετικής από την εκ των υστέρων οριστική αποτίμηση, την οποία συνεπάγεται η προσθήκη, στην αρχή της παραγράφου 11 του άρθρου 20 του κανονισμού 806/2014, του όρου «εκ των υστέρων» στον όρο «οριστική αποτίμηση», σε αντίθεση με μια οριστική αποτίμηση διενεργούμενη «εκ των προτέρων», μπορεί να επηρεάσει τη δυνατότητα του ΕΣΕ να αρνηθεί να προβεί σε εκ των υστέρων οριστική αποτίμηση, δεδομένου ότι μια οριστική αποτίμηση θα αποτελούσε ήδη τη βάση για την απόφαση εφαρμογής ενός εργαλείου εξυγίανσης ή άσκησης εξουσίας εξυγίανσης ή για την απόφαση άσκησης της εξουσίας απομείωσης ή μετατροπής κεφαλαιακών μέσων και θα μπορούσε συνεπώς να προσβληθεί μέσω των αποφάσεων αυτών, σύμφωνα με το άρθρο 20, παράγραφος 15, του κανονισμού 806/2014.

74 Υπέρ της ερμηνείας αυτής συνηγορεί επίσης το άρθρο 20, παράγραφος 2, του ως άνω κανονισμού, κατά το οποίο «η αποτίμηση θεωρείται οριστική» εφόσον, με την επιφύλαξη της παραγράφου 15 του εν λόγω άρθρου 20, δηλαδή της δυνατότητας έμμεσης προσβολής της αποτίμησης μέσω των αποφάσεων που διαλαμβάνονται στη σκέψη 73 της παρούσας αποφάσεως, «πληρούνται όλες οι απαιτήσεις των παραγράφων 1 και 4 έως 9». Μεταξύ των απαιτήσεων αυτών περιλαμβάνεται, στο άρθρο 20, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού, η απαίτηση να έχει διενεργηθεί η αποτίμηση από πρόσωπο που είναι ανεξάρτητο, μεταξύ άλλων, από το ΕΣΕ, από την εθνική αρχή εξυγίανσης και από την ενδιαφερόμενη οντότητα.

75 Επισημαίνεται, παρεμπιπτόντως, ότι τούτο έχει ως συνέπεια ότι όχι μόνον η πρώτη έκθεση αποτίμησης, συνταχθείσα από το ΕΣΕ, είχε πράγματι προσωρινό χαρακτήρα, αλλά και ότι, ακόμη και αν το ΕΣΕ είχε συντάξει ένα εκ των υστέρων κείμενο της πρώτης αυτής έκθεσης, όπως ζήτησε

η νυν αναιρεσείουσα, το κείμενο αυτό δεν θα συνιστούσε οριστική αποτίμηση, διότι δεν θα είχε καταρτισθεί από ανεξάρτητο πρόσωπο. Όπως επισήμανε η γενική εισαγγελέας στο σημείο 70 των προτάσεών της, στο μέτρο που, εν προκειμένω, η πρώτη έκθεση αποτίμησης διενεργήθηκε από το ΕΣΕ, δεν υπάρχει αμφιβολία ως προς τον προσωρινό της χαρακτήρα. Συνεπώς, εν προκειμένω, μόνον η δεύτερη έκθεση αποτίμησης, η οποία πληροί την προϋπόθεση αυτή, μπορεί να θεωρηθεί ως «οριστική αποτίμηση», κατά την έννοια του άρθρου 20 του κανονισμού 806/2014.

76 Εντούτοις, υπογραμμίζεται, χωρίς να είναι αναγκαίο να αποφανθεί το Δικαστήριο επί του τελευταίου αυτού ζητήματος ούτε επί της εξελίξεως της θέσης του ΕΣΕ συναφώς, ότι ορθώς το Γενικό Δικαστήριο έκρινε ότι, εν πάση περιπτώσει, η εκ των υστέρων αποτίμηση δεν θα είχε, υπό τις περιστάσεις της υπό κρίση υποθέσεως, συνέπειες στη νομική κατάσταση της αναιρεσείουσας, οπότε η άρνηση διενέργειας εκ των υστέρων οριστικής αποτίμησης που της κοινοποιήθηκε δεν μπορούσε να θεωρηθεί ως βλαπτική γι' αυτήν πράξη και, επομένως, δεν αποτελούσε πράξη δεκτική προσφυγής, κατά την έννοια του άρθρου 263 ΣΛΕΕ.

77 Συγκεκριμένα, επισημαίνεται ότι η απάντηση που έδωσε το ΕΣΕ στο Γενικό Δικαστήριο σχετικά με τους λόγους για τους οποίους δεν είχε την πρόθεση να διενεργήσει εν προκειμένω εκ των υστέρων οριστική αποτίμηση στηρίζεται στους σκοπούς της εν λόγω αποτίμησης.

78 Μολονότι αληθεύει, όπως ισχυρίζεται η αναιρεσείουσα, ότι από το γράμμα της αρχής της παραγράφου 11 του άρθρου 20 του κανονισμού 806/2014 προκύπτει ότι η διενέργεια εκ των υστέρων οριστικής αποτίμησης είναι απαραίτητη όταν το ΕΣΕ διαθέτει μόνον προσωρινή αποτίμηση, ιδίως λόγω της χρήσης της οριστικής ενεστώτα του ρήματος «διενεργείται», η οποία έχει συνήθως χαρακτήρα προστακτικής [πρβλ. απόφαση της 3ης Μαρτίου 2020, X (Ευρωπαϊκό ένταλμα συλλήψεως – Διττό αξιόποινο), C-717/18, EU:C:2020:142, σκέψη 20], καθώς και λόγω της αναφοράς της φράσης «το συντομότερο δυνατόν», γεγονός παραμένει ότι το Γενικό Δικαστήριο βασίμως υπογράμμισε την απουσία επιπτώσεων της παράλειψης διενέργειας της εν λόγω έκθεσης στη νομική κατάσταση της νυν αναιρεσείουσας, ιδίως όσον αφορά τους δύο σκοπούς της εκ των υστέρων οριστικής αποτίμησης, όπως αυτοί ορίζονται στο άρθρο 20, παράγραφος 11, του κανονισμού 806/2014.

79 Συναφώς, ο δικαιολογητικός λόγος του άρθρου 20, παράγραφος 11, του κανονισμού 806/2014, ο οποίος διατυπώνεται στο δεύτερο εδάφιο της διάταξης αυτής, προκύπτει από τους δύο ειδικούς σκοπούς του, οι οποίοι είναι «να διασφαλιστεί ότι οποιεσδήποτε ζημίες στα περιουσιακά στοιχεία της οντότητας του άρθρου 2 αναγνωρίζονται πλήρως στα λογιστικά βιβλία της εν λόγω οντότητας» και «να επιτραπεί η λήψη εμπεριστατωμένης απόφασης σχετικά με επανεγγραφή απαιτήσεων των πιστωτών ή αύξησης της αξίας του καταβληθέντος ανταλλάγματος, σύμφωνα με την παράγραφο 12 του [εν λόγω] άρθρου [20]». Μολονότι στο γράμμα του δεύτερου αυτού σκοπού περιλαμβάνεται μια αρκετά ευρεία περιγραφή των προϋποθέσεων για τη διενέργεια εκ των υστέρων οριστικής αποτίμησης, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι ο σκοπός αυτός παραπέμπει ρητώς, όπως ορθώς επισήμανε το Γενικό Δικαστήριο στην αναιρεσιβαλλόμενη διάταξη, στο άρθρο 20, παράγραφος 12, του εν λόγω κανονισμού, από το οποίο προκύπτει ότι εφαρμόζεται μόνο σε ειδικές περιπτώσεις, δηλαδή στις περιπτώσεις στις οποίες το ΕΣΕ εφάρμοσε το εργαλείο διάσωσης με ίδια μέσα, το εργαλείο μεταβατικού ιδρύματος ή χρησιμοποίησε φορέα διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων.

80 Λαμβανομένων υπόψη των ιδιαιτεροτήτων της υπό κρίση υποθέσεως, η κατάρτιση δεύτερης έκθεσης εκ των υστέρων οριστικής αποτίμησης, ακόμη και αν υποτεθεί υποχρεωτική, δεν θα εξυπηρετούσε, εν πάση περιπτώσει, κανέναν από τους δύο αυτούς σκοπούς. Επομένως, η αναιρεσείουσα δεν προσκομίζει στοιχεία ικανά να αποδείξουν ότι έχει εφαρμογή εν προκειμένω ο

σκοπός που μνημονεύεται στο άρθρο 20, παράγραφος 11, δεύτερο εδάφιο, στοιχείο α′, του κανονισμού 806/2014. Ούτε ο σκοπός που αναφέρεται στο στοιχείο β′ της διάταξης αυτής έχει εφαρμογή, διότι, όπως ορθώς υπογράμμισε το Γενικό Δικαστήριο στις σκέψεις 46 και 47 της αναιρεσιβαλλόμενης διάταξης, το εργαλείο εξυγίανσης που εφαρμόσθηκε στην Banco Popular είναι το εργαλείο πώλησης δραστηριοτήτων που προβλέπεται στο άρθρο 24 του κανονισμού 806/2014.

81 Η εφαρμογή, όμως, αυτού του εργαλείου πώλησης δραστηριοτήτων δεν περιλαμβάνεται στις περιπτώσεις του άρθρου 20, παράγραφος 12, του κανονισμού, στις οποίες μπορεί να καταβληθεί αποζημίωση κατόπιν εκ των υστέρων οριστικής αποτίμησης.

82 Τέλος, σε περίπτωση όπως η προκείμενη, στην οποία γίνεται χρήση του εργαλείου πώλησης δραστηριοτήτων μετά τη δεύτερη έκθεση αποτίμησης, το αποτέλεσμα που διαλαμβάνεται στην έκθεση αυτή, σε κάθε περίπτωση, είτε επιβεβαιώνεται είτε αναιρείται από την τιμή πώλησης που επιτεύχθηκε μετά από νομίμως διενεργηθέντα διαγωνισμό. Επομένως, η δίκαιη τιμή αντιστοιχεί απλώς στην πραγματική τιμή της αγοράς, όπως αυτή διαπιστώθηκε. Συνεπώς, το εργαλείο πώλησης δραστηριοτήτων αποσαφηνίζει, εκ των πραγμάτων, κάθε συζήτηση σχετικά με τη δυνητική οικονομική αξία των περιουσιακών στοιχείων του μεταβιβαζόμενου ιδρύματος. Ως εκ τούτου, τουλάχιστον υπό τις περιστάσεις της παρούσας υπόθεσης, η εκ των υστέρων οριστική αποτίμηση θα διαπίστωνε απλώς την αγοραία αξία, οπότε δεν θα είχε κανένα αποτέλεσμα έναντι της αναιρεσείουσας.

83 Η αναιρεσείουσα αντιτάσσει συναφώς ότι η εκ των υστέρων οριστική αποτίμηση δεν αποσκοπεί αποκλειστικά και μόνο στους δύο αυτούς σκοπούς, αλλά παρέχει, καθόσον αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της απόφασης που θα εκδώσει μεταγενέστερα το ΕΣΕ, όπως οποιαδήποτε αποτίμηση, τα στοιχεία βάσει των οποίων, κατ' αρχάς, είναι δυνατόν να διαπιστωθεί αν πληρούνται οι προϋποθέσεις για την κίνηση διαδικασίας εξυγίανσης, στη συνέχεια, να εξακριβωθεί αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις για την απομείωση ή τη μετατροπή των κεφαλαιακών μέσων καθώς και, τέλος, να αποφασισθούν τα κατάλληλα μέτρα εξυγίανσης που πρέπει να ληφθούν για τη συγκεκριμένη οντότητα.

84 Εντούτοις, κανένα από τα επιχειρήματα αυτά, εξεταζόμενο υπό το πρίσμα του παραδεκτού της προσφυγής με την οποία ζητείται η ακύρωση του επίδικου εγγράφου, δεν μπορεί να αναιρέσει τη διαπίστωση που διαλαμβάνεται στη σκέψη 82 της παρούσας απόφασης σχετικά με την αγοραία τιμή των περιουσιακών στοιχείων της Banco Popular, η οποία δεν μπορεί να είναι άλλη από την πραγματική τιμή που προκύπτει από τη χρήση του εργαλείου πώλησης δραστηριοτήτων.

85 Από το σύνολο των ανωτέρω σκέψεων προκύπτει ότι το πρώτο σκέλος του πρώτου λόγου αναιρέσεως που προέβαλε η αναιρεσείουσα προς στήριξη της αιτήσεως αναιρέσεως, το οποίο αντλείται από φερόμενη παράβαση, εκ μέρους του ΕΣΕ, του άρθρου 20 του κανονισμού 806/2014, πρέπει να απορριφθεί. Λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι, όπως ορθώς έκρινε το Γενικό Δικαστήριο, το επίδικο έγγραφο δεν συνιστούσε, εν πάση περιπτώσει, πράξη δεκτική προσφυγής, η αίτηση αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί, χωρίς να χρειάζεται να εξεταστεί το δεύτερο σκέλος του πρώτου λόγου αναιρέσεως ούτε οι λοιποί λόγοι της αιτήσεως αναιρέσεως.

Επί των δικαστικών εξόδων

86 Δυνάμει του άρθρου 184, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, όταν η αίτηση αναιρέσεως είναι αβάσιμη, το Δικαστήριο αποφαίνεται επί των δικαστικών εξόδων. Κατά το άρθρο 138, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, το οποίο εφαρμόζεται στην αναιρετική διαδικασία δυνάμει του άρθρου του 184, παράγραφος 1, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου.

87 Δεδομένου ότι η αναιρεσείουσα ηττήθηκε, πρέπει να φέρει πέραν των δικαστικών εξόδων της και τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκε το ΕΣΕ, σύμφωνα με το σχετικό αίτημα του τελευταίου.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τρίτο τμήμα) αποφασίζει:

1) Απορρίπτει την αίτηση αναιρέσεως.

2) Καταδικάζει την Aeris Invest Sàrl στα δικαστικά έξοδα.

(υπογραφές)